

"Zekâtın vücub-u kat'îsinde ve onun kabîlesi olan sadakaya ve karz-ı hasene davet-i Kur'anîden ve ribanın vesailiyle beraber hurmet-i şedidesinde azîm bir hikmet, âlî bir maslahat, vasi bir rahmet vardır." İzah eder misiniz?

"Evet, zekâtın vücub-u kat'îsinde ve onun kabilesi olan sadakaya ve karz-ı hasene davet-i Kur'ânîden ve ribanın vesailiyle beraber hurmet-i şedidesinde azîm bir hikmet, âlî bir maslahat, vâsi bir rahmet vardır."(1)

Allah'ın, **zekatı** kesin bir dil ile yani farz olarak ve onun tamamlayıcıları hükmünde olan sadaka ve karşılıksız borç vermeyi de şiddetli bir şekilde tavsiye etmesi, fakir ile zengin, zayıf ile kuvvetli arasında kuvvetli bir bağ ve denge oluşturmak içindir. Malum iki dünya savaşı da bu sınıflar arasındaki haksız ve aşırı uçurumlar yüzünden meydana gelmiştir. Zekat ve onun türevleri tam tatbik edilmiş olsa idi, bu haksızlık ve iki sınıf arasındaki uçurum oluşmazdı.

Faizin şiddetli bir dil ve emir ile yasaklanmasında da aynı mana hükmetmektedir. Zekat ve türevleri nasıl zengin ile fakir, kuvvetli ile zayıf arasında bir köprü ise, faiz ve türevleri de tam tersine bu köprüyü yıkan uçurumu derinleştiren pis bir illettir. Bu yüzden **Kur'an zekatı emretmiş, faizi ise yasaklamıştır**. İnsanlığın sosyal ve siyasal saadeti; bu iki hükmü tatbik etmekle mümkündür.

Üstadımız Yirmi Beşinci Söz'de bu konuyu şöyle özetleyip vuzuha kavuşturur:

"Bütün ihtilâlât-ı beşeriye madeni bir kelime olduğu gibi, bütün ahlâk-ı seyriyenin menbaı dahi bir kelimedir."

"Birinci kelime: 'Ben tok olayım; başkası açlıktan ölse bana ne!'"

İkinci kelime: 'Sen çalış, ben yiyeyim.'"

"İşte, medeniyet, bütün cem'iyât-ı hayriye ile ve ahlâkî mektepleriyle ve şedit inzibat ve nizâmâtıyla beşerin o iki tabakasını musalâha edemediği gibi, hayat-ı beşerin iki müthiş yarasını tedavi edememiştir. Kur'ân, birinci kelimeyi, esastan 'vücub-u zekât' ile kal' eder, tedavi eder. İkinci kelimenin

esasını '**hurmet-i ribâ**' ile kal' edip tedavi eder. Evet, âyet-i Kur'âniye âlem kapısında durup ribâyâ '**Yasaktır**' der. 'Kavga kapısını kapamak için banka (ribâ) kapısını kapayınız.' diyerek insanlara ferman eder, şakirtlerine 'Girmeyiniz.' emreder."⁽²⁾

Dipnotlar:

(1) bk. [İşârât.](#)

(2) bk. [Sözler, Yirmi Beşinci Söz, Birinci Şule.](#)